

Związek Harcerstwa
Rzeczypospolitej

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej

UCHWAŁA nr 142/1 RADY NACZELNEJ ZHR Z DNIA 16 LUTEGO 2019 ROKU W 30 ROCZNICĘ POWOŁANIA ZWIĄZKU HARCERSTWA RZECZYPOSPOLITEJ

Rada Naczelna ZHR w roku Jubileuszu 30-lecia Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej pragnie przypomnieć wydarzenia z trzydziestoletniej historii, które dały podstawy jego rozwoju i skutecznej realizacji ideałów braterstwa i służby.

W przełomowym dla historii Polski 1989 roku, społeczeństwo polskie obaliło system komunistyczny, a Rzeczpospolita odzyskała suwerenność. Harcerstwo „niepokorne”, wierne tradycyjnym ideałom służby Bogu i Polsce, działając dotychczas konspiracyjnie w ramach ówczesnego ZHP i niezależnych środowiskach, włączyło się w nurt budowy wolnej i niepodległej Polski oraz przywracania deprecjonowanych przez dziesięciolecia wartości i zasad.

12 lutego 1989 roku, 51 instruktorów z całej Polski podpisało deklarację powołującą do życia Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej. Był to ważny krok na drodze pracy nad przywróceniem harcerstwu jego tożsamości, łączący środowiska „niepokornego” harcerstwa z całej Polski, nawiązujące do tradycyjnych wartości symbolizowanych przez twórców Harcerstwa Andrzeja i Olę Małkowskich. Równolegle wielu instruktorów dokonało odtworzenia zlikwidowanego przez komunistyczne władze Związku Harcerstwa Polskiego (założonego w 1918 roku). Dopiero rok później, w wyniku nowelizacji prawa, ZHR stał się organizacją legalną.

W roku 1992, połączeni wspólnym celem budowy autentycznej organizacji harcerskiej, zdecydowaliśmy o zjednoczeniu ZHR i ZHP (rok założenia 1918). Krok ten zachęcił wiele innych środowisk, w tym Polską Organizację Harcerską, do przyłączenia się do wspólnego Związku, istotnie wzmacniając nasz potencjał.

Świadectwem zakorzenienia w tradycji naszego ruchu, jest fakt, że w Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej, skupiła się większość najstarszych drużyn harcerskich działających w Polsce nieprzerwanie od ponad stu lat.

Dzięki rozwijaniu idei służby Bogu, Polsce i bliźnim, w odpowiedzi na nowe wyzwania czasu, stworzyliśmy program wychowawczy oparty na wierze i patriotyzmie, służbie i braterstwie. Odbudowaliśmy samodzielność programową i organizacyjną harcerstwa żeńskiego, a ZHR stał się organizacją wpływającą na budowę nowej Polski i całego ruchu harcerskiego.

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej

ul. Litewska 11/13, 00-589 Warszawa | tel.: 22 629 12 39 | naczelnictwo@zhr.pl | www.zhr.pl

Związek Harcerstwa
Rzeczypospolitej

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej

W ciągu minionych 30 lat, ZHR tworzył nowoczesny program wychowawczy, nie zapominając o tradycji narodowej. Było to wyrazem przekonania, że w wychowaniu równie ważne jest bycie awangardą, jak i budowanie na doświadczeniu przeszłości.

Dlatego właśnie środowiska ZHR z rąk weteranów przejmowały i kultywowały tradycje Armii Krajowej (np. w 1996 roku Zgrupowań Partyzanckich AK Ponury–Nurt) i Szarych Szeregów (organizując rokrocznie obchody rocznic Akcji pod Arsenalem – Rajdy „Meksyk” i uczestnicząc w obchodach rocznicy Powstania Warszawskiego), ale także Młodocianych Więźniów Politycznych lat 1944–1956 „Jaworzniaków” (2003), czy od roku 2006 tradycję Dnia Polskiej Harcerki, zapoczątkowaną przez instruktorki przedwojennej Organizacji Harcerek ZHP.

Pamiętaliśmy i pamiętamy o rocznicach istotnych dla naszej polskiej historii, w tym: Zbrodni Katyńskiej, „Poznańskiego Czerwca 1956” (złoty w 2006 i 2016 roku), rocznicach „Solidarności” (np. poprzez konkurs „Do wolnej Polski” (2001), czy ostatnio o 100-leciu odzyskania Niepodległości (program „Niepodległa 1918-2018” i konkurs „Szkoła Niepodległej”).

Zaowocowało to przyznaniem Związkowi Harcerstwa Rzeczypospolitej przez Instytut Pamięci Narodowej w roku 2016 tytułu „Kustosz Pamięci Narodowej”.

ZHR od początku swego istnienia organizował Złoty dla uczczenia jubileuszu harcerstwa: 80-lecia w 1991 w Olsztynie k. Częstochowy, 90-lecia w 2001 w Niedzicy, i 100-lecia w 2011 w Krakowie, czy jubileuszu ZHR w roku 1999 (Złot 10-lecia w Lednicy), w 2009 (Złot 20-lecia w Koronowie). Pamiętaliśmy i pamiętamy o założycielach harcerstwa Oldze i Andrzeju Małkowskich, niejednokrotnie spotykając się przy ich grobie w Zakopanem, a w roku 2017 składając wniosek do Prezydenta RP o odznaczenie ich pośmiertnie Orderem Orła Białego, co zaowocowało nadaniem Orderu w dniu Stulecia odzyskania Niepodległości.

Myśląc o przyszłości, ZHR brał udział w debacie publicznej, uczestnicząc w „Marszu obrony życia” (1996), organizując Konferencje Harcmistrzowskie np. „Harcerstwo Rzeczypospolitej” (1998), „Reforma szkolnictwa” (1999), „Rodzina w społeczeństwie” (2013), czy zabierając głos w debatach i dyskusjach na zaproszenie kolejnych Protektorów Harcerstwa – Prezydentów RP: Lecha Kaczyńskiego, Bronisława Komorowskiego i Andrzeja Dudy, Marszałków Sejmu i Senatu, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwa Obrony Narodowej i innych. W roku 2018 czynnie uczestniczyliśmy w tworzeniu Rządowego Programu Wsparcia Rozwoju Organizacji Harcerskich i Skautowych Narodowego Instytutu Wolności.

Ważnym elementem tożsamości ZHR były i są „Białe Służby” (BS), zapoczątkowane przez Ruch Harcerski w latach 1983 i 1987, organizowane najpierw podczas Pielgrzymek

Związek Harcerstwa
Rzeczypospolitej

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej

Jana Pawła II: w 1991 podczas Światowych Dni Młodzieży w Częstochowie, w 1993 w Wilnie i Agłonie, w 1995 w Skoczowie, w 1997 w Krakowie, w 1999 – której owocem był pozytywnie rozpatrzony wniosek ZHR o ogłoszenie bł. phm. Wincentego Frelichowskiego Patronem Harcerstwa, w 2002 w Krakowie, aż po ostatnią w roku 2005 podczas Jego pogrzebu w Rzymie. Jan Paweł II, Jego nauczanie, świadectwo, a potem Dni Papieskie miały istotne znaczenie dla duchowego rozwoju, postaw i wyborów pokoleń harcerek i harcerzy naszej organizacji. Nic więc dziwnego, że w beatyfikacji Papieża Polaka w maju 2011 roku, a następnie w Jego kanonizacji w 2014 roku uczestniczyły liczne delegacje ze wszystkich okręgów ZHR.

Białe Służby były kontynuowane podczas pielgrzymki Benedykta XVI do Polski w 2006 roku czy Franciszka na Światowe Dni Młodzieży w Krakowie w 2016 r., aż po służbę 200 ratowników Harcerskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego ZHR w Światowych Dniach Młodzieży w Panamie w styczniu 2019 roku.

ZHR zainicjował odrodzenie i wspiera rozwój harcerstwa polskiego na Litwie, Łotwie i Ukrainie oraz w innych krajach postsowieckich. Nawiązał braterskie współdziałanie ze Związkiem Harcerstwa Polskiego działającym poza granicami Kraju. Wspomaga także Polaków rozsianych po całym świecie a szczególnie znajdujących się w trudnej sytuacji naszych rodaków na Wschodzie.

ZHR zainicjował powrót harcerstwa do światowej rodziny skautowej. Podejmował wiele działań na tym polu, między innymi przyjmując skautów podczas Światowych Dni Młodzieży w Częstochowie w 1991 roku oraz włączając się w obchody stulecia powstania ruchu skautowego i organizując w 2007 roku w Wielkiej Brytanii Zlot Stulecia Skautingu. Dzięki temu wiele środowisk harcerskich wykorzystuje międzynarodową aktywność skautową do prowadzenia działań wychowawczych.

Wypełniając słowa Przyrzeczenia Harcerskiego, zawsze pełniliśmy służbę tam, gdzie byliśmy potrzebni, np. w 1997 roku – na rzecz powodzian w południowej Polsce, podczas uroczystości otwarcia cmentarzy wojskowych w Katyniu, Charkowie i Miednoje w 2000 oraz Bykowni w 2012, Cmentarza Obrońców Lwowa w 2005, po katastrofie smoleńskiej w 2010, po nawałnicy na północy Polski w 2017, czy podczas pogrzebów wielu wybitnych Polaków.

Jednak najważniejszym osiągnięciem tych 30 lat ZHR są setki pracujących metodą harcerską drużyn i gromad oraz kolejne pokolenia instruktorek i instruktorów – ludzi odpowiedzialnych, bezinteresownych i prawych, którzy podjęli codzienny trud pracy wychowawczej, stawiania wymagań sobie i innym, budowania wspólnoty, atmosfery zaufania, wsparcia i współdziałania.

To oni poświęcając swój czas, przez osobisty przykład, wierność ideałom, rzetelność i wytrwałość sprawiają, że tysiące wychowanków ZHR, którzy przeszli przez nasze drużyny i gromady wiedzą czym jest służba Bogu, Polsce i bliźnim, czym jest braterstwo i służba,

Związek Harcerstwa
Rzeczypospolitej

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej

którzy są samodzielni i zaradni, gotowi do działania, odpowiedzialni za wspólnoty, w których żyją i które tworzą.

Dziś po 30 latach Rada Naczelna ZHR wyraża szczególną wdzięczność:

– pierwszym władzom ZHR ze śp. hm. RP Tomaszem Strzemboszem i śp. hm. Feliksem Borodzikiem na czele oraz ich współpracownikom za odwagę i determinację budowania w trudnym 1989 roku naszej własnej niezależnej organizacji – Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej, ukształtowanie jego oblicza ideowego i programowego opartego na tradycyjnych wzorcach harcerskich, dziękując za zaufanie jakim obdarzyli młodych instruktorów, a także ich kolejnym następcom za zaangażowanie, kształtowanie tożsamości ZHR i podjęcie trudu odpowiedzialności za Związek,

– pokoleniom instruktorek i instruktorów: drużynowym, hufcowym, komendantkom i komendantom chorągwi, przewodniczącym zarządów okręgów za prowadzenie jednostek, za reprezentowanie ZHR, czuwanie na straży wartości, za zjednywanie przyjaciół, za optymizm i radość służby,

– Seniorom: Harcerkom i Harcerzom II Rzeczypospolitej, Szarych Szeregów i Hufców Polskich, uczestnikom II Konspiracji Harcerskiej, członkom Związku Harcerstwa Polskiego poza granicami Kraju za to, że dzięki nim mogła przetrwać idea harcerska, za to, że uwierzyli w nas i uznali za swoich kontynuatorów i przyjaciół,

– Bohaterom: żołnierzom Armii Krajowej, Narodowych Sił Zbrojnych, Batalionów Chłopskich, Żołnierzom Niezłomnym i działaczom antykomunistycznej opozycji demokratycznej za ich przykład miłości do Ojczyzny, za zaufanie i przekazywanie nam swoich tradycji i prawdziwej historii,

– Przyjaciołom, sympatykom i sojusznikom ZHR, za propagowanie idei harcerskiej, za przyjaźń, współpracę, radę, zrozumienie i cierpliwość,

– Wychowankom i byłym instruktorom ZHR, którzy w dorosłym życiu nadal kierują się ideą harcerską: określonym systemem wartości i sposobem widzenia świata za wierność, zgodność ich słów i czynów oraz za świadectwo,

– Księżom kapelanom i duszpasterzom, za kształtowanie chrześcijańskiego charakteru naszej organizacji oraz za wzmacnianie naszej wiary i wpływanie na duchowy rozwój instruktorów i wychowanków.

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej

ul. Litewska 11/13, 00-589 Warszawa | tel.: 22 629 12 39 | naczelnictwo@zhr.pl | www.zhr.pl

Związek Harcerstwa
Rzeczypospolitej

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej

– Rodzicom i rodzinom za miłość, przykład życia, powierzenie ZHR swoich dzieci, za zaufanie i życzliwość, zrozumienie i trwanie na straży wartości.

– Zuchom, zuchom, harcerkom i harcerzom, wędrowniczkom i wędrownikom, harcerkom i harcerzom starszym oraz członkom współdziałającym za wspólną przygodę, za radość i pogodę ducha, za ciekawość i otwartość na drugiego człowieka, za wspólnotę i przyjaźń.

Rada Naczelna ZHR wyraża nadzieję, że opierając się na trzydziestoletnim doświadczeniu braterstwa i służby, ZHR będzie nadal wychowywał pokolenia „ludzi sumienia”, życzliwych, uczciwych, odpowiedzialnych i gotowych do służby, realizujących naszą misję, zgodnie z którą:

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej to wspólnota przyjaciół – dzieci, młodzieży i dorosłych, która w oparciu o wartości chrześcijańskie, poprzez przykład własny instruktorek i instruktorów harcerskich, pracę nad sobą, służbę, przygodę oraz inne elementy metody harcerskiej wychowuje człowieka pełnego radości życia, odpowiedzialnego za Polskę i gotowego podjąć wyzwania współczesności.